

Zakon o pobijanju pravnih djela glede imovine insolventnoga dužnika od 24. ožujka 1897. Za štampu priredio i uvod napisao dr. F. J. Spevec. Hrvatski zakoni. Knjiga XXVIII. 8° 108. Ciena 80 novč.

Tumač zakonu od 24. ožujka 1897. o pobijanju pravnih djela glede imovine insolventna dužnika. Napisao dr. Fr. J. Spevec. Tisak i naklada knjižare Lav. Hartmana. Vel. 8°. 124. Cena 1 gld. 50 kr.

Zakon o pobijanju pravnih djela glede imovine insolventna dužnika od 24. ožujka 1897. i stečajni zakon od 28. ožujka 1897. Uz uporabu obrazloženju vladine osnove tumačio i obrazce k stečajnom zakonu sastavio Adolf Rušnov, viečnik kr. banskoga stola. Hrvatski zakoni XXIX. 8°. XIV. 382. Cena 2 for. Tisak i naklada Lav. Hartmana.

Stečajni zakon od 28. ožujka 1897 sa gradjom i provedbenom naredbom. Priredio dr. Josip Mudrovčić, perovodja kr. zem. vlade. Hrvatski zakoni XXX. Tisak i naklada Lav. Hartmana. 8°. 262. Cena 1 gld. 80 novč.

Das kroatische Anfechtungsgesetz vom 24. März 1897 und das kroatische Concursgesetz vom 28. März 1897. In die deutsche Sprache übersetzt und mit erläuternden Bemerkungen versehen von Ig. Wagner. Osjek (C. Laubner). 8°. 211. Cena 2 gld.

Trgovački i mjenbeni zakon. Hrvatski zakoni. Drugo izdanje. L. Hartman v Zagrebu.

Dr. Šilović: Kazneni postupnik od 17. svibnja 1875. II. izdanje. Tisak i naklada L. Hartmana v Zagrebu. 1898. 8°. 386 str. Cena 3 gld.

Razne vesti.

V Ljubljani, 15. aprila 1898.

— (P. n. društvenikom in naročnikom!) Denašnji »Slovenski Pravnik« obsega na šestih polah številke za mesece januarij, februarij, marcij in april. Zamudo naj se blagovoljno oprost, ker so jo povzročile razmere, ki se niso dale preprečiti. Kar še nedostaje, popolni se v prihodnje. Preskrbljeno je, da bode »Slov. Pravnik« odslej izhajal redno in točno. To se zgodi tem lažje, ako bodo domači pravniki, rešujoč pravna vprašanja nove dobe, skrbeli za raznovrstno uredniško zalogo. Na to stran se osobito priporoča novi urednik, dr. Danilo Majaron.

Odbor društva „Pravnika“.

— (Iz kronike društva »Pravnika«.) Na zadnji glavni skupščini izvoljeni odbor je iz svoje srede določil načelnikovim namestnikom g. dra. Danila Majarona, tajnikom g. dra. Maksa Pirca, blagajnikom g. Ivana Gogolo, knjižničarjem g. Ivana Milčinskega, v uredniški odsek pa gg.: dra. Janka Babnika, dra. Vladimira Foersterja in Ivana Kavčnika. — Uredništvo »Slov. Pravnika«, katero je odložil g. dr. M. Pirc, je odbor po-

veril za l. 1898. g. dru. Danilu Majaronu, izrekši soglasno g. dru. Pircu priznanje in zahvalo za petletno požrtvovalno urejevanje društvenega glasila. — Dne 27. februarja se je deputacija odbora (gg.: dr. Ferjančič, dr. Majaron in dr. Pirc) poklonila novemu deželnosodnemu predsedniku gospodu A. Levičniku, čestitat mu v imenu društva na zasluženem imenovanju in priporočat mu društvo ter njegovo glasilo. G. predsednik se je prijazno zahvalil in zagotavljal društvo »Pravnik« svoje blagonaklonjenosti, katero hoče tudi v dejanji pokazati osobito »Slovenskemu Pravniku«, vzlasti sedanjí čas potrebnemu in važnemu listu. — V posebni seji, dne 16. pr. meseca je odbor pretresal vprašanje, kako izpolniti naročilo glavne skupščine zastran vseučilišča v Ljubljani. Na povabilo sta se posvetovanja vdeležila tudi gg. deželnosodni svetnik J. Polec in advokat dr. Krisper. Da se vseučiliško vprašanje na vse strani pretrese ter potem sestavi kolikor moči utemeljena peticija, sklenil je odbor povabiti odbor »Slovenske Matic« in pa kolegij profesorjev ljubljanske bogoslovnice, da se vsak po treh odposlancih snideta s tremi odposlanci društva »Pravnika« v skupni odbor, ki naj bi na podlagi skupnega posvetovanja zgotovil jedno spomenico in peticijo v imenu obeh društev, odnosno kolegija. V »Pravnikovo« odposlanstvo so se določili gg. dr. Ferjančič, J. Polec in dr. Majaron. Odborov sklep je dobil prijazen odgovor, kakor razvidno iz dotičnega poročila na drugem mestu našega lista. — Odbor je po deputaciji spremil k zadnjemu počitku društvenika gosp. Globočnika v Kranju in društvenega pregledovalca računov g. dra. Zupanca v Ljubljani.

— († Fran Kočevár pl. Kondenheim.) Dne 19. decembra prošlega leta umrl je v Ljubljani predsednik deželnega sodišča ljubljanskega, gospod Fran Kočevár pl. Kondenheim. Pokojnik je bil rojen l. 1833. v Planini na Notranjskem, sin posestnika in trgovca Janeza Kočevarja. Dopršivši studije, je dne 26. julija l. 1856. vstopil konceptni kandidat pri deželni vladi kranjski, postal tu čez dva meseca konceptni praktikant ter nastopil dne 2. junija 1857 na Brdu službo okrajnouradnega aktuvarja. Leta 1858. je prebil praktični politični izpit »odlično«, a dne 21. avgusta 1860. l. sodniški izpit »jako dobro«. Potem je bil premeščen v Kamnik, a tja ni prišel, ker je bil l. 1866. imenovan sodnim pristavom v Ljubljani. Od tod je začetkom l. 1870. bil imenovan državnopravdniškim substitutom v Celje ter čez leto dnij v isti lastnosti premeščen v Ljubljano. Tu je l. 1875. postal deželnosodni svetnik. Dne 24. majnika l. 1879. imenovan višjesodnim svetnikom, je služboval do novembra 1884. leta v Gradci, odkoder je bil premeščen v Ljubljano kot podpredsednik deželnega sodišča, kateremu je od dne 19. avgusta 1885 pa do svoje smrti bil predsednik. Pokojnik je bil vedno in od vseh strani priznavan pravnikom obsežnega, pa tudi globokega znanja ter sodnikom posebne bistrournosti, marljivosti in točnosti. Kadar koli je prestopil z jednega službenega mesta na drugo, dobil je od predstojnikov pohvalnice. Deželnosodni predsednik je zlasti bil čestokrat pohvaljen za delovanje na vizitacijah okrajnih sodišč. Cesar sam ga je odlikoval leta 1887. z Najvišjim priznanjem in leta 1891. z viteškim križcem Leopoldovega reda. Z Najvišjo

odredbo z dne 11. majnika 1895. l. pa mu je podelil plemstvo. Dasi vsestranski zmožen, zlasti tudi poznavatelj socialnopolitičnega polja, vender pokojnik ni, kolikor znano, slovstveno deloval, razun v »Slovenskem Pravniku« l. 1888., kjer je priobčil nekaj zanimivih, deloma rezko pisanih razprav. Za časa njegovega predsedstva so se slovenskemu uradovanju pri podrejenih mu sodiščih duri na stežaj odprle. Po nalogu pravosodnega ministra barona Pražaka je pokojnik v letih 1886 in 1887 sestavil za sodno postopanje veliko število slovenskih obrazcev, ki so potem v tiskovinah olajšali in razmnožili slovensko uradovanje na Kranjskem in tudi drugod. Skrbel je, da so se tozadevne jezikovne naredbe točno izpolnjevale, dasi, zlasti poznejšnja leta, jim ni pripuščal prerazsežne interpretacije v prilog slovenščini. Država je s smrtjo Frana Kočevarja pl. Kondenheim izgubila jednega svojih najboljših uradnikov. Za justico v deželi naši pa je bil v marsičem bister reformator, a ko bi naj bil dokazal svojo bistroumnost pri največji reformi, umrl je — nekaj dnij pred uvedbo novih civilnopravnih zakonov. Pokopan je bil slovesno dne 21. decembra pr. l. pri Sv. Krištofu v Ljubljani. R. I. P.

— (Inauguracija novih civilnopravnih zakonov) se je skoraj na vseh sodnih dvorih o novem letu slovesno zvršila. Tudi v Ljubljani so se dne 2. januarija zbrali v praznično opravljeni razpravni dvorani deželnega sodišča vsi uradniki tega in okrajnega sodišča, člani državnega pravdnništva in finančne prokurature ter mnogi odvetniki in notari. Pri tej priliki je imel tedanji sodni podpredsednik gospod Levičnik govor, kateri je v slovenskem prevodu priobčen na prvih straneh tega »Slovenskega Pravnika«. Slovesnost so zbrani zaključili s trikratnimi navdušenimi »slava«-klici našemu preljubljenemu Cesarju in Gospodarju.

— (Prememba v ministerstvu.) Ko je bilo odstavljeno ministerstvo Gautschevo in imenovano ministerstvo Thunovo, je cesar z Najviš. ročnim pismom z dne 7. pr. m. prejšnjega pravosodnega ministra dra. Ignacija pl. Ruberja z nova pozval na isto ministersko mesto.

— (Predsednikom deželnega sodišča v Ljubljani) bil je z Najvišjo odločbo z dne 16. februarja t. l. imenovan podpredsednik istega sodišča, gospod Albert Levičnik. Gotovo ustrežemo našim čitateljem, ako jim o novem predsedniku prijavimo nekoliko životopisnih črtic. Porojen je bil dne 2. januarija 1846. v Kolbnitzu na Koroškem, sin gospoda Jurija Levičnika, koji je l. 1876. umrl kot c. kr. okrajni sodnik v Škofji Loki. Stari oče Luka pa je bil posestnik ter žrebljarnar v Železnikih, imejoč poleg sina Jurija še četvero drugih, namreč: Franca (zamrlega župnika v D. M. v Polji), dra. Jerneja (zamrlega dekana v Šmohoru), Petra, še sedaj živečega vpok. c. kr. višjesodnega svetnika v Celji, ter učitelja Josipa, znanega »Novičarja« in »Daničarja«-Podratitovskega, ki uživa častno starost na očetovem domu v Železnikih. Dra. Jerneja Levičnika pa se kot Čebeličarja spominja Franc Prešeren v svojih »pušicah«. Iz te rodovine je torej novi sodni predsednik. V normalke je bil prišel v Ljubljano in tu mu je bil katehet še sedaj v Ljubljani živeči gospod kanonik Andrej Zamejic. L. 1863. pa je dovršil v Ljubljani gimnazijo in sicer z zrelostnim spričevalom, kakoršno je le redkokedaj

videti; odlikoval se je prav posebno v matematiki in fiziki, dočim je bil v ostalih predmetih »izvrsten in prav dober«. Naslednja štiri leta je na Dunaji studiral »jura«. Že dne 25. avgusta 1867 pa je pri deželnem sodišči v Ljubljani storil službeno obljubo in nastopil pravno prakso. Koncem istega leta je bil imenovan avskultantom za Kranjsko, dne 25. majnika 1868 prideljen okrožnemu sodišču v Celji, dne 27. januarija 1870, dovršivši sodniški izpit, pa poslan k okrajnemu sodišču v Ptuj, odkoder je začetkom 1871. leta šel namestovat bolnega sodnika v Zatičino. Dne 11. julija 1871 pa je bil imenovan pristavom pri okrajnem sodišči v Sl. Bistrici. Od tu je bil dne 19. septembra 1874 premeščen v Ptuj, kjer je ostal, dokler ni bil dne 5. decembra 1876 imenovan sodnikom za Gornji Grad, kamor pa ni prišel, ker mu je bilo z dnem 1. januarjem 1877 izročeno vodstvo okr. sodišča v Rogatci, kamor je bil začetkom februarja istega leta tudi sodnikom imenovan, odtod pa na svojo prošnjo dne 5. julija 1877 na Ptuj premeščen. Z razpisom z dne 14. avgusta 1881 pa ga je tedanji pravosodni minister dr. Pražák pozval na začasno trimesečno službo v pravosodno ministerstvo, kjer je bil pa že dne 17. januarja 1882 imenovan ministerijalnim tajnikom in dodeljen departementu za jetništvo in kaznilnice. V istem ministerstvu je l. 1887. dobil naslov in karakter sekcijskega svetnika. Dne 30. januarja 1891 imenovan višjesodnim svetnikom pri deželnem sodišči v Ljubljani, nastopil je to službo dne 8. marcija istega leta, dobivši od pravosodnega ministra grofa Schönborna zahvalo in priznanje za več kot desetletno udano in odlično delovanje v ministerstvu. Vsled Najvišje odločbe z dne 11. septembra 1897 postal je podpredsednik istemu sodišču in kmalu zatem pravi predsednik. Zadnjo vest pozdravili so vsi udeleženi krogi z veliko radostjo in z željo, da bi bilo novemu predsedniku usojeno, dolgo vrsto let načelovati v čast pravosodju, v prosep domovini!

— (Predsednikom notarske zbornice kranjske) je izvoljen gospod Ivan Gogola, c. kr. notar v Ljubljani, blagajnik društva »Pravnika«.

— († Viktor Globočnik.) Umrli je dne 4. prošlega meseca jeden najljubeznivejših tovarišev naših, gospod Viktor Globočnik, c. kr. notar v Kranji, skoraj nenadoma, v 47. letu svoje dobe. Porojen v Tržiči je po dokončanih studijah vstopil v pravno prakso pri deželnem sodišči ljubljanskem in bil leta 1876. imenovan sodnim pristavom na Vrhniki. Leta 1883. pa je prestopil k notarijatu, imenovan v Zatičino, od koder je l. 1885. prišel v mesto Kranj. Tu, kjer je med drugim ustanovil mestno hranilnico, ter v celem okraji je prijazen in značajni mož vžival velike simpatije. Mesti Kranj in Škofja Loka sta ga poslali l. 1895. v deželni zbor. Pokojnik je bil sploh vnet za javni napredek ter se vedno živo zanimal za delovanje društva »Pravnika«. Spremljenemu dne 6. pr. m. od premnogh čestilcev in prijateljev na kranjsko pokopališče, bodi lahka zemlja domača!

— (Sodni nadzorniki.) Da se bodo preiskovala sodišča po smislu §-a 74., odst. 2. zak. sod. org. in §-a 414. opr. r., ustanovilo se je v pravosodnem ministerstvu osem služeb sodnih nadzornikov VI. čin. razreda. Tako so pozvani sodnimi nadzorniki: g. deželnosodni svetnik K. Ekl za Kranjsko in področje okrožnega sodišča celjskega ter mariborskega; g. deželno-

sodni svetnik dr. A. Schmid za Gorenje Avstrijsko, Solnograško, za področje deželnega sodišča tržaškega in okrožnega sodišča goriškega; g. deželnosodni svetnik dr. K. pl. Zwiedinek za Dalmacijo in področja okrožnih sodišč v Rovinji, Bolcanu, Roveretu in Tridentu; g. višjesodni svetnik dr. G. Ladenbauer za področja deželnih sodišč v Gradci, Celovci, Inomostu itd.

— (Gospod dr. Fran Zupanc,) ki je prejšnja leta objavljal v »Slovenskem Pravniku« splošno priznane studije iz sodno-zdravniške prakse, imenovan je deželnovladnim svetnikom in zdravstvenim referentom pri deželni vladi kranjski.

— (Osobne vesti.) Imenovani so: Deželnega nadsodišča svetnika deželnosodna svetnika Avgust Huber pri deželnem sodišču in baron Jos. Fluch pl. Leidenkron pri trgovskem in pomorskem sodišču v Trstu za Trst; — deželnosodnimi svetniki: državnega pravdnika substitut dr. Alfred Schmid v Gradcu, sodni tajnik Jos. Hauffen v Ljubljani, deželnosodni svetnik in predstojnik okrajnega sodišča Fran Dukić v Sežani za deželno sodišče v Trstu, sodni tajnik deželnega sodišča v Trstu Jos. Platzner deželnosodnim svetnikom kot okrajnega sodišča predstojnikom; — sodnima tajnikoma: sodna pristava Fran Kobler v Radovljici za Ljubljano in Anton Laneve v Tolminu za Gorico; — sodnimi pristavi: avskultanti Fran Friedl za Slovenji Gradec, dr. Herman Neuberger za Šoštanj, Anton Bulovec za Brdo, Fran Jerala za Cirknico, Albert Tomičič za Pazin, Fidelis Savo za Volovsko, dr. Teodor Stegu za Pulj, Anton Lomas za Buzet, dr. Rajmund Debevec za Trst, Jos. Trevizan za Trst, dr. Fr. Gabrielli za Buje, Maks Hrovatin za Podgrad in Silvan Sinkovič za Krk; — avskultanti: pravni praktikantje Jos. Jaritz, Jurij Kozina, Gregor Krek in Jos. Zupančič za deželno višjesodno okrožje graško, Ferdinand Kinz, Lazar Lučič in Fran Dominko za deželno višjesodno okrožje tržaško; — višjim državnim pravdnikom: državni pravdnik in višjesodni svetnik Evgen Taddei v Trstu istotam; — državnim pravdnikom: deželnosodni svetnik dr. Jos. Zenkovič v Rovinju istotam; — tajnikom finančne prokurature: sodni pristav dr. Rudolf Thomann v Ljubljani istotam; — notarja: notarska kandidata Ignacij Huth v Konjicah za Kranjsko goro in dr. Herman Wiesthaller v Mariboru za Brežice ter notarski substitut dr. Alojzij Žnidarič v Sloven. Bistrici za Ilirsko Bistrico. — Premeščeni so: deželnosodni svetnik Silvan Gandusio v Rovinju k trgovskemu in pomorskemu sodišču v Trstu; sodni pristavi Karl Higersperger iz Slov. Gradca v Konjice, Viljem Portugal iz Konjic v Celovec, Albert Kokol iz Šoštanja v Maribor, dr. Štefan Kraut z Brda v Logatec, dr. Henrik Stepančič iz Ilir. Bistrice v Motovun, Jos. Fon iz Podgrada v Gorico, Viktor Devetak iz Buzeta v Pulj, Silvij Tujach iz Buj v Koper, Leopold Pavletič iz Motovuna v Komen, Anton Žič iz Motovuna v Rovinj; državni pravdnik dr. Karl Chersich iz Rovinja v Trst; notarji Viktor Schönwetter iz Radeč v Ljubljano, Kazimir Bratkovič iz Brežic v Gornji grad in Janko Rahnč iz Ilir. Bistrice na Brdo. — Upokojen je deželnosodni svetnik Alojzij Tschech z naslovom in dostoj-

janstvom višjesodnega svetnika. — Umrli je notar Fran Strašek v Ložu dne 28. januarja t. l. — Odvetniško pisarno je odprl dr. Radoslav Pipuš v Mariboru.

— († Dr. Jernej Zupanc,) starosta slovenskih pravnikov, je umrl v Ljubljani dne 10. t. m. Porojen l. 1810. na Martinjem vrhu pri Selcah je bil torej dočakal 88 let. Pokojnik je imel v svojih mladih letih lepo priliko, katero je tudi porabil, da si je razširil svoje duševne obzorje. Ko je bil namreč iz Ljubljane, kjer je učiteljem imel tudi Matijo Čopa, l. 1834. prišel na Dunaj, poučeval je tam po raznih plemenitaških rodbinah, dokler ni bil l. 1843. promoviran doktorjem prava. Potem je nekaj let bil koncipijent in sicer tudi pri kranskem rojaku dru. Ferdinandu Zupančiču. V letih 1849. do 1852. pa je bil v terezijanski akademiji vzgojevalec ter je v tej lastnosti pozneje mnogo potoval po Italiji, Franciji, Belgiji, Nizozemskem, Nemčiji, Švedskem, Norveškem, Danskem, Angleškem in v Severni Ameriki. Dne 24. oktobra 1856. pa je nastopil notarsko službo v Ljubljani, katero je opravljal nad 40 let, do lanskega leta, ko se jej je zbok starosti odpovedal. Dotlej je bil tudi dolgo vrsto let velečislani predsednik notarske zbornice, kakor je bil sploh v vseh slojevih svojih mnogih znancev priljubljen in veleuvaževan mož. Društvu »Pravniku« je bil od prvega početka pregledovalec računov, mnogim drugim društvom pa podpornik, ud ali častni član. Poprej odlikovan z viteškim križcem Fran-Josipovega reda, dobil je lansko leto naslov cesarskega svetnika. N. v m. p.

— (Slovenski prevodi novih civilno-pravdnih zakonov.) V seji deželnega zbora kranjskega dne 28. decembra pret. leta je poslanec dr. D. Majaron s tovariši podal naslednjo interpelacijo do ekscelece gospoda deželnega predsednika: »Že s prvim dnevom prihodnjega meseca stopijo v veljavnost novi civilno-pravdni red in ž njim ob jednem sodni pravilnik ter eksekucijski red, zakoni torej, ki zasekavajo globoko v pravno življenje najširših krogov in s katerimi se mora občinstvo seznaniti čim preje tem bolje. Dasi so omenjeni zakoni bili v nemški izdaji državnega zakonika razglašeni že dne 9. avgusta 1895. leta, odnosno dne 6. junija 1896. leta, vendar še do današnjega dne ni izišel njih oficijalni prevod v slovenski izdaji državnega zakonika. Glede na to, da ima slovensko občinstvo zakonito pravico do pravočasnih razglasil zakonov v oficijalnem slovenskem prevodu; glede na to, da bi se bili vzlasti omenjeni zakoni morali čim preje razglasiti v slovenskem jeziku, ker je za uradovanje v tem jeziku neizogibno treba poznati oficijalni slovenski prevod osobito glede terminologije, a tega še danes niso v stanu izpolniti niti uradniki niti pravni zastopniki strank, usojamo si podpisani staviti naslednji vprašanja: 1. Ali je Nj. ekscelenci gospodu deželnemu predsedniku znana zgoraj omenjena zamuda? 2. Ali je Nj. eksc. gospod dež. predsednik pripravljen posredovati, da slovenska izdaja drž. zakonika z zgoraj navedenimi zakoni nemudoma pride na svitlo?« — Gospod deželni predsednik je takoj odgovoril, da hoče nemudoma posredovati v smislu te interpelacije in da, kakor misli, bilo je delo izročeno bivšemu deželnemu predsedniku gospodu baronu Winklerju, ki pa dosedaj še ni kos,

predložiti vseh zakonov ministerstvu. Od tedaj pa do danes, ko to pišemo, pa je že tudi izišla slovenska izdaja državnega zakonika z navedenimi zakoni. O dotičnih prevodih in tudi o novih uradnih slovenskih obrazcih bode treba še izpregovoriti.

— (Radi napisov katasterskih občin v zemljiških knjigah v obeh deželnih jezikih) so v seji deželnega zbora kranjskega 28. dne januarja t. l. poslanci dr. D. Majaron in tovariši stavili do Nj. eksc. deželnega predsednika nastopno interpelacijo: V deželnozborski seji dne 3. januarja 1888. se je sklenila naslednja resolucija: »Visoka c. kr. vlada se pozivlja, da potrebno ukrene, da se pri zemljiških knjigah vojvodine kranjske v napisu imovinskega lista navede ime dotične katasterske občine v obeh deželnih jezikih, kjer je tako ime v navadi.« — Ta sklep se je c. kr. deželnemu predsedstvu naznanil z dopisom deželnega odbora z dne 1. maja 1888, št. 307. V deželnozborski seji z dne 29. septembra 1888 je zastopnik visoke vlade izjavil, da je tozadevno resolucijo predložil visokemu ministerstvu za pravosodje, zbornica pa je sklenila, vnovič pozvati visoko vlado, da ukrene izvršitev resolucije. Ta sklep je c. kr. deželnemu predsedstvu deželni odbor prijavil z dopisom z dne 8. decembra 1888, št. 6879. Vsled posebnega vprašanja k temu predmetu je v deželnozborski seji z dne 15. novembra 1889 zastopnik visoke vlade odgovarjal, da je meseca februarja istega leta posamezna okrajna glavarstva napotil, naj glede na bližajočo se ljudsko štetje (po stanji 31. decembra 1890. l.) pozvedujejo in poročajo radi določitve pravih krajepisnih imen in da je v ta namen povabil na sodelovanje tudi društvo »Matico Slovensko«. Pri tej priliki je zastopnik visoke vlade prečital tudi razpis visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari, kateri mu je došel dne 3. septembra 1889 pod št. 2457/pr. in se tako-le glasi: »Mit Beziehung auf den h. o. Erlass vom 23. Juli v. J., Z. 3308/M. I. und in Erledigung des Berichtes vom 19. Juli l. J. Z. 1862/Pr., beehre ich mich Euer Hochwohlgeboren zu eröffnen, dass das Justizministerium laut der anhergelangten Note vom 20. August l. J. Z. 15363 die weitere Verfügung wegen Eintragung der Ortsnamen in die Grundbücher des Herzogthums Krain in beiden Landessprachen bis zur Fertigstellung eines neuen Ortsnamen-Verzeichnisses, welches sich nach obbedachten Berichte Euer Hochwohlgeboren bereits in Vorbereitung befindet, aufzuschieben beschlossen hat. Sobald das in Rede stehende Ortsnamen-Verzeichnis fertiggestellt sein wird, wollen Euer Hochwohlgeboren hievon unter Anschluss eines Exemplares desselben sofort mir die gefällige Mittheilung machen.« — Deželni odbor je na ta odgovor v isti seji sklenil, da se deželnemu odboru naroča, v prihodnjem zasedanju poročati o uspehu deželnozborskega sklepa z dne 29. septembra 1888 glede napisov imovinskih listov v zemljiški knjigi. Deželni odbor je ta sklep naznanil c. kr. deželnemu predsedstvu z dopisom z dne 17. avgusta 1890, št. 9081. Došel mu je na to dopis c. kr. deželnega predsedstva z dne 8. septembra 1890, št. 2461/pr., v katerem se poroča, da se je radi pretresanja krajevnih imenikov, pripravljenih za ljudsko štetje, vršila dne 15. julija 1890 enketa, ki je dognala kar treba za jednoto in pra-

vilno pisavo krajevnih imen, in nadalje radi paralelnih oznamb katasterskih občin v obeh deželnih jezikih sklenila, naj bi se pri c. kr. deželni vladi napravili za katasterske občine posebni, po katasterskih občinah ločeni imeniki in potem potom zbornih sodišč in finančnega deželnega oblastva doposlali okrajnim sodiščem in davčnim uradom zaradi zaznamb morebitnih korektur. Ta dopis se završuje z obvestilom, da se navedeni imeniki katasterskih občin istočasno v smislu enketinega sklepa dostavijo sodnim in finančnim oblastvom. Ta dopis se je v letnem poročilu v deželnozborski seji dne 20. novembra 1890 na znanje vzel. Izražal je le prvi predlagatelj predmetne resolucije, pokojni poslanec Janko Kersnik zadovoljstvo, da se je ta stvar toliko pospeševala, da menda tekom prihodnjega leta pridejo venderle slovenska krajevna imena v zemljiške knjige. Od tega časa naprej pa teče sedaj že osmo leto, ne da bi se bila mej tem v naše zemljiške knjige vpisala slovenska imena katasterskih občin in ne da bi se tako bila izpolnila večkrat ponovljena resolucija našega deželnega zbora, odnosno niti obečanje visokega ministerstva za pravosodje, in to vzlic temu, da je že l. 1894. c. kr. centralna statistična komisija bila na svitlo dala novi »Specijalni repertorij krajev na Kranjskem«, predelan po rezultatih popisa ljudstva z dne 31. decembra 1890. — Ta prečudni slučaj napotuje podpisane, da stavljajo naslednja vprašanja: 1.) Ali je visoka vlada pripravljena pojasniti, zakaj se še do danes niso vpisale v zemljiške knjige katasterske občine v obeh deželnih jezikih; 2.) ali je nadalje pripravljena, nemudoma ukreniti, da se tozadevni večkratni resoluciji deželnega zbora popolnem ugotovi?« — Na to interpelacijo v preteklem zasedanju ni bilo odgovora. — V štajerskem deželnem zboru so pa v seji dne 24. februvarija t. l. poslanci dr. Fr. Rosina in tovariši podali na c. kr. namestnika za vojvodino Štajersko naslednjo interpelacijo: V državnem zakonu z dne 25. julija 1871, šte. 96 §-u 22. se je prepustila posameznim deželam pravica, da izdajo zakone o napravi in notranji uredbi zemljiških knjig. V Štajerski so se napravile zemljiške knjige glasom dež. zakona z dne 25. marcija 1874, dež. zak. št. 28 in naredbe ministerstva za pravosodje z dne 18. maja 1874, dež. zak. št. 33. V notranjo uredbo spada tudi navedba katastralnih občin, katere se nahajajo povsod v naslovu posestnega lista vsakega vložka, in so imenovane dosedaj v vseh zemljiških knjigah, tudi v okrožju okrožnih sodišč v Mariboru in Celju, kjer prebivajo Slovenci v veliki večini, le v nemškem jeziku, in sicer celo tam, kjer ima katastralna občina tudi slovensko ime. Katastralna občina je pa najvažnejša podlaga pri uvrstitvi zemljišč v novih zemljiških knjigah. Zato se je že pri sklepanju dotičnih zakonov mislilo, spraviti zemljiške knjige v soglasje s katastrom. Ta sklep je razviden iz določeb državnega zakona z dne 23. maja 1883, št. 82. in 83. drž. zak. in iz določbe in alinea 2 §-a 7 zakona z dne 25. marcija 1874, dež. zak. št. 28, kateri pravi, da je posamezne dele zemljiško-knjižnega telesa imenovati enakoglasno s katastrom, in zato tudi ni opravičeno imena občin izvezati. Kataster je pa v okrožju celjskega in mariborskega okrožnega sodišča večinoma dvojezičen, istotako so napisi zemljiških map, ki so bistven del zemljiške knjige, dvojezični. Ker so se zakon, izvršilna na-

redba in obrazci razglasili v obeh deželnih jezikih, je iz tega moči sklepati le to, da bi bili obrazci v onih delih vojvodine štajerske, kjer je slovenski jezik deželni navadni jezik, sploh morali biti dvojezični, in da so ona predsedstva sodišč postopala nepravilno, ki so v okrožju celjskega okrožnega sodišča izdala samo nemške obrazce. Drugače so se pa svoječasno na Primorskem opravičeno izdaval dvojezični obrazci in tudi izpolnjevali s slovenskim jezikom. Tudi v vojvodini kranjski se je s pripomočjo vlade zvršila jednaka uredba zemljiških knjig. To je za pravno občevarje tem večjega pomena, ko so v okrožju celjskega, kakor tudi mariborskega okrožnega sodišča listine večinoma v slovenskem jeziku sestavljene in je tudi ime zadevne občine v slovenskem jeziku navedeno. Lahko bi se toraj istost v listini navedene občine z ono v zemljiški knjigi zanikala in bi se pri zemljeknjižnih intabulacijah težave delale. Izvanredna važnost zemljiških knjig za kreditni promet, pravno varnost in javnost teh knjig, vse to zahteva takšno uredbo knjig, da se kolikor moči zabrani njih napačno razlaganje. Glede na to, da ni sicer v deželnih zakonih nikake določbe, v katerem jeziku je vpisati katastralno občino, da pa so se v nekaterih deželah po naročilu sodnega predsedstva v smislu veljavnih zakonitih določeb izdali dvojezični obrazci in zvršili dvojezični vpisi, in da to izhaja tudi iz §-a 7. deželnega zakona z dne 25. marcija 1874, dež. zak. št. 28, je torej opravičena zahteva, da naj pravosodna uprava odstrani v korist pravne varnosti omenjene nedostatke zemljiških knjig. Podpisani vprašajo torej: Hoče li c. kr. vlada storiti potrebne korake, da se pri zemljiških knjigah v okrožju celjskega in mariborskega okrožnega sodišča vpišejo imena katastralnih občin v obeh deželnih jezikih tam, kjer je tako ime v rabi? — Tudi na to interpelacijo ni vlada odgovorila.

— (Pravničko društvo u Zagrebu) je imelo dne 19. februvarja t. l. svojo redno glavno skupščino pod predsedništvom načelnika dra. I. pl. Burgstallerja-Remetskega. Poročilo o delovanju v l. 1897. je izšlo v posebnem »Izveščici« na svitlo. Društvo je štelu 578 članov, imelo 6228 gld. 84 kr. dohodkov, a 5604 gld. 57 kr. izdatkov. Društvena imovina je znašala koncem 1897. leta 9297 gld. 60 kr. Izvrstno urejevanega »Mjesečnika« se je tiskalo 900 izvodov.

— (Za vseučilišče v Ljubljani.) Na mnogih željo hočemo v »Slov. Pravniku« beležiti, kako se je znova obudilo vprašanje zastran vseučilišča v Ljubljani in kaj se bode godilo, da bi se rešilo ugodno čim preje. Saj se je bilo društvo »Pravnik« samo in pa po svojem glasilu dovolj glasno in jasno zanimalo že tedaj, ko se je bila (l. 1890.) sklenila v deželnem zboru kranjskem resolucija, da naj se osnuje v Ljubljani slovenska pravna akademija, in pa, ko se je (l. 1891.) v proračunskem odseku poslanske zbornice sprožila zahteva za slovenska pravoslovna predavanja na Graški univerzi. Tem večje važnosti pa utegne biti akcija, ki se je ravnokar pričela v prilog prave univerze v Ljubljani. V seji deželnega zbora kranjskega dne 4. februvarija t. l., ko je bil poslanec g. Hribar naslikal nezdrave in nemirne razmere, vladajoče na vseučilišču Dunajskem in Graškem, oglasili so poslanci dr. Majaron in slovenski tovariši nastopni samostalni predlog:

»Visoki deželni zbor skleni: Visoka c. kr. vlada se pozivlja, da čim preje pri državnem zboru izposluje ustanovitev slovenskega vseučilišča z bogoslovno, pravoslovno in modroslovno fakulteto v Ljubljani.« — V deželnozborski seji dne 11. februvarija na to je poslanec g. dr. Majaron utemeljeval navedeni predlog z govorom, ki je priobčen v le-tem zvezku »Slov. Pravnika«. Potem je ekscel. g. baron Schwegel v imenu nemških veleposestnikov stavil k predlogu dra. Majarona ta-le izpreminjevalni predlog: »Visoka vlada se pozivlja, da uvažuje vprašanje ob ustanovitvi univerze v Ljubljani, na kateri bi poleg predavanj z nemškim jezikom, bila predavanja posameznih strok tudi v drugih deželnih jezikih južnih kronovin.« Stališče svoje in svojih somišljenikov je ekscel. g. baron Schwegel obširno pojasnjeval in utemeljeval. Pri tem je zlasti potrebo slovenskih pravoslovnih predavanj na univerzi naglašal z naslednjimi točnimi in velevažnimi besedami: »S stališča uradovanja v slovenskem jeziku ne more noben previden in pošten politik tajiti, da je želeti izobraževanja v slovenskem jeziku, osobito za tiste uradnike, ki so poklicani v tem jeziku uradovati, in sicer kolikor moči popolnega izobraževanja. Nikakor ne zadostuje privatno izobraževanje na tem polji, temveč je želeti ter je potreba, da se osobito v pravosodji pridobi stalna tradicija, nauk, podlaga, ki se ne da omajati in ki je za varnost prava samega največjega pomena.« Oba predloga sta se v posvetovanje odkazala upravnemu odseku, ki je o njih poročal v deželnozborski seji dne 28. februvarija t. l. Poročevalec g. dr. Tavčar je predlagal: »Visoki deželni zbor skleni: »Visoka c. kr. vlada se pozivlja, da čim preje pri državnem zboru izposluje ustanovitev vseučilišča z bogoslovno, pravoslovno in modroslovno fakulteto v Ljubljani, koja bi vstrezala zahtevam slovenskega naroda ter bi, vstrezaje zahtevam celokupne države, združevala pod svojim krilom ukaželjno mladino vseh narodov avstrijskega juga.« V meritorno razpravo o tem predlogu so posegli poslanci gg. dr. Majaron, dr. Schaffer in ekscel. baron Schwegel. Poslanec dr. Majaron je izjavil, da se strinja tudi s predlogom upravnega odseka, dočim je poslanec g. dr. Schaffer zagovarjal nemške stranke nastopni predlog: »Visoki deželni zbor naj sklene: Visoka vlada se pozivlja, da naj ustavnim potom izposluje ustanovitev univerze v Ljubljani z bogoslovno, pravoslovno in modroslovno fakulteto, na kateri se bode razun z nemškim jezikom predavalo posamezne stroke tudi slovenskim jezikom in eventualno v drugih deželnih jezikih južnih kronovin.« Pri glasovanju je bil predlog upravnega odseka z vsemi slovenskimi glasovi vsprejet, predlog dr. Schafferjev pa odklonjen. V isti seji se je že poprej omenjalo vseučilišče v Ljubljani in sicer v razpravi jubilejske adrese do Nj. veličanstva. Odobreni načrt adrese obsega tudi to-le: »Istotako si deželni zbor ne prikriva, da ima slovenski narod pravico, napeti vse sile, da dospe do višje prosvete in omike in da ne zaostaja za drugimi narodi širne Avstrije, kakor je zastajal do sedaj. Temu narodu, ki je kazal vsikdar dobro voljo napredovati, in kojega sinovi so v tujini dostikrat povzpeli se na prestol vede, tako da se na obnebu vednosti kakor svitle zvezde žare še dandanes njihova imena, temu narodu se prej ali pozneje ne bode mogla odreči popolna univerza,

katera bi ustrezala vsem potrebam naroda slovenskega, koja bi pa, ustrezaje interesom celokupne države, zbirala pod svojim krilom ukaželjno mladino vseh, Vašemu Veličanstvu zvestih narodov avstrijskega juga.«

(Dalje prihodnjič.)

— (Vladne predloge.) Vlada je predložila načrte naslednjih zakonov in sicer: poslanski zbornici načrt zakona o vlaganji denarja nedoletnikov in kurandov v hranilnice in pri poštno-hranilnem uradu, zakona o plodovitem nalaganju gotovine civilnosodnih depozitnih sklad, zakona o zemljeknjižni delitvi katastralnih parcel ter radi dopustnosti sodnega zapisovanja listin o pridobitvi manj vrednih zemljišč, nadalje o prenaredbi zakona z dne 23. majnika 1883, drž. zak. št. 83, o razvidnosti zemljarskega katastra; gospodski zbornici načrt zakona o davčnem znesku, potrebnem za svojstvo polnopravnega trgovca.

— (Službeno navodilo c. kr. finančnim prokuraturam) se je izdalo z naredbo vkupnega ministerstva z dne 9. marcija t. l. (drž. zak. z dne 13. marcija t. l., št. 41.)

(Ilustracija.) Povest tožbe: nesrečni Prešernov »Kaj pa je tebe treba bilo?« Refrén te pesni: znana prozajična zahteva. Tisti »nebodigatreba« pa se ne koplje samo v neskončni materini ljubezni, ampak tudi v — revščini. Kaj je pač naravnnejše, nego to, da se »spiritus agens« ubogega »nebodigatreba« zateče potom rahločutnega sodišča do blagotvornega zavoda — odvetniške zbornice. In le-ta, zavedajoč se svojega vzvišenega poklica, pošlje v boj za ubogo pravico malega ubožca čilo, po dolgih ekspenzarih še nepokvarjeno moč. — Razprava se prične, blagodejna razprava, neposredna in ustna! Perovodja, prav za prav sodnik sam v resno-veličastnem talaru in baretu okliče pravno stvar. Na oklic imen tožiteljev — vse tiho. Občno začudenje. Mari se je nesrečni materi pripetil »error in persona«, da si ne upa stopiti na bojišče za resnico in pravico? Pri oklicu toženca pristopi k sodni, nad navadna, plebejska tla, žal da še ne »vzvišeni« mizi mlad odvetnik. Jasno je kot beli dan, da, braneč dobro svojega klijenta, takoj plêduje za razsodbo »vsled neprihoda«. Nekam čuden je videti obraz sodnika. »Ali oprostite, gospod doktor«, tako prične, »saj ste vender zastopnik tožiteljev vsled podeljene jim pravice revnih.« Bled kot zid je obraz odvetnika. Taka insinuacija! Že mu je na jeziku pikra, v odvetniškem redu utemeljena beseda, ali tu se sodnik navzlic — talaru in baretu — glasno zasmije: »Nesrečni § 132. opravičnega reda! Kaj ne, gospod doktor, Vam tožitelja nista prinesla odločbe o podelitvi pravice revnih, odločbe, v katero je vpisala odvetniška zbornica Vaše ime, ter Vam tudi nista izročila tožbe?« »I seveda ne!« je odgovor. Tableau!

—k.

»Slovenski Pravnik« izhaja 15. dne vsacega meseca in dobivajo ga člani društva »Pravnika« brezplačno; nečlanom pa stoji za vse leto 4 gld., za pol leta 2 gld.

Uredništvo je v Ljubljani, štev. 17 v Gospodski ulici; upravništvo pa na Valvazorjevem trgu štev. 7.